

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Росица Кирилова Еникова-Косовска, дм,

ОТНОСНО: конкурс за заемане на научната длъжност „доцент“, обявен в ДВ, бр.1 от 3 януари 2017 г. по научната специалност „Хигиена“ към Медицински Университет-Плевен, ФОЗ, Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и МБС“.

В конкурса участва един кандидат – гл.ас. д-р Ваня Атанасова Бойчева (Бирданова), доктор по научната специалност „Хигиена“.

За рецензиране и становища е представен следният обем научна продукция:

Автореферат на дисертацията, защитена през 2014 г. и свързаните с нея 4 публикации, 3 от които в български научни списания една - в чуждо.

Научните статии, не свързани с дисертацията и публикувани в научни списания и сборници в пълен текст с библиография, са общо 30 статии и 6 глави в учебници; в чужди издания са 2 от тях. Като първи автор д-р В.Бойчева е в 10 статии, като втори – в 14. Освен това са представени 10 публикувани резюмета на доклади от форуми в чужбина (в 3 от тях кандидатката е на първо място, в 5 – на второ; две от изданията са с If). Резюметата от научни форуми в България са 24, в 11 от които е водещ автор. Д-р В.Бойчева е съавтор в двете издания на учебника по Хигиена на храненето.

По същество в мултидисциплинарната област на научната специалност „Хигиена“ д-р В.Бойчева е публикувала и докладвала пред научни форуми актуални теми в областите на трудовата медицина и ергономията, на хигиената на населените места, епидемиологията на инфекциозни и неинфекциозни заболявания, промоцията на здравето и профилактиката на болестите. В тези раздели повечето представени трудове са колективни. Тематиката е доста разнопосочна и като правило е свързана с актуални проблеми на съвременното. В няколко ракурса са разгледани например трудово-хигиенни аспекти на професионалната работа с компютър, на шумови въздействия, на специфични рискове на работната среда при професии като шивашка, заварчици, работещи с пластмаси, медицински персонал и др. В областта на промоцията на здравето най-актуални са разработките, свързани с информираността на родителите за ваксинапредотвратимите детски инфекции. Обект на публикациите в хигиената на населените места са комуналният шум и атмосферните замърсители на регионално ниво. Не са за подценяване и интересите ѝ в последните години към анализа на епидемичния процес при бруцелозата, завърнала се през последните години в България.

Най-голям е обемът на научните статии и доклади в областта на хигиената на храненето, където д-р В.Бойчева безспорно е водещ автор в публикуваната научна продукция. Приносите ѝ са в здравословното хранене на населението и риска от хронични неинфекциозни болести, свързани с него. Разработките ѝ в тази област започват с анализ на класификациите на храните от гледна точка на потребностите на медицинската нутрициология и обзор на базите данни за техния химичен състав. По-нататък авторката се задълбочава в методологията за проучване и оценка на хранителния статус, индиректното определяне на основната обмяна, на енергийните потребности и други физиологични критерии, прилагайки и съвременни статистически подходи. Това ѝ дава възможност да реализира на съвременен методично ниво широки популационни проучвания, с което обогатява характеристиките на националния хранителен модел. Не е случайност, че в тази област е и защитеният дисертационен труд (който не е обект на настоящето становище). Естествено е натрупаният опит в проучванията на храненето на определени популационни групи да даде възможност за активно отношение на кандидатката към някои негативни съвременни тенденции и към българската хранителна политика, изразено в публикации от последните години. Именно в областта на храненето са и участията на д-р В.Бойчева в

научно-изследователски проекти. Особена актуалност имат проектите (финансирани от МУ-Плевен), свързани с биохимичните маркери за микронутриентите фолат и витамин В12 и на генотипа и липидния метаболизъм – съвременни подходи към оптимизиране и модифициране на хранителния прием. Впечатлението от стила на научната й дейност е много високата степен на информираност и познаване на съвременната научна литература – монографии и периодика, които тя следи задълбочено при разработването на всяка научна тема.

Авторската справка за приносите на научните трудове е реалистична и обективна. Количествените критерии за научната продукция на кандидатката (брой публикации, цитирания и др.) според Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен са изцяло покрити и надхвърлени като обем.

Изложеното дава основание за една висока оценка на научната дейност и активност на д-р В.Бойчева. Тя е член на Българското дружество по хранене и диететика, на Българската асоциация по общественото здраве и на Европейската асоциация по общественото здраве.

Учебно-преподавателската дейност на д-р В.Бойчева се характеризира с висока часова натовареност (между 790 и 940 екв.ч.годишно) на различни квалификационни равнища на студентското обучение – магистри в специалността медицина; бакалаври в специалностите от Факултета по общественото здраве; помощник-фармацевти от Медицинския колеж. В актива й на главен асистент преобладават упражненията, практиките и семинарите, но изнася и лекции в специалностите медицина и ФОЗ. Редовен член е на изпитните комисии в практическите семестриални изпити. Участва в актуализацията на учебните програми и тестове. Съавтор е, както бе посочено по-горе, в двете издания на учебник по „Хигиена на храненето“. В Практическото ръководство на учебника е автор на раздела за физиологична оценка на храненето и съавтор в разделите за хигиенна експериза на месо и месни продукти и мляко и млечни продукти. Във второто издание на учебника е автор и на главата „Хранителна здравна политика“.

Д-р В.Бойчева е опитен преподавател, с утвърдени педагогически умения и добра езикова подготовка. Владее английски, френски и руски език. Има голяма натовареност в англоезичното обучение по медицина (над 500 екв.ч. упражнения и изпити за 2015/2016 г.).

Към изложеното би могло да се изтъкне, че д-р В.Бойчева е лекар с натрупан значителен научно-теоретичен, методологичен и педагогически опит и потенциал за развитие. Има признати две медицински специалности – „Обща хигиена“ и „Хранене и диететика“. Това й дава възможност за успешно кариерно развитие в областта на превантивната медицина и като университетски преподавател.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представената научна продукция, учебно-преподавателската дейност в мултидисциплинарната област на хигиената и превантивната медицина, изявените възможности за научно-теоретична и педагогическа дейности ми дават основание за становището: гл.ас. д-р Ваня Атанасова Бойчева (Бирданова) да заеме академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Хигиена“ в Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания и медицина на бедствените ситуации“ при Факултет „Обществено здраве“ на МУ – Плевен, в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБългария и Правилника на МУ-Плевен за неговото приложение.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р Росица К.Еникова-Косовска, дм)

25 май 2017 г.